

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

29. července 2024*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP) – Relevantní okolnost, jež nastala po zveřejnění rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení – Určení příjemce podpory – Povinnost zveřejnit pozměňující rozhodnutí o zahájení – Právo příjemce podpory předložit připomínky – Podstatná formální náležitost – Neslučitelnost s vnitřním trhem – Navrácení podpory nařízené Evropskou Komisí – Částka, která má být navracena – Pravomoc dotčeného členského státu“

Ve věci C-697/22 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 11. listopadu 2022,

Koiviston Auto Helsinki Oy, dříve Helsingin Bussiliikenne Oy, se sídlem v Helsinkách (Finsko),
zástupci: O. Hyvönen a N. Rosenlund, asianajajat,

žalobkyně,

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zástupci: M. Huttunen, J. Ringborg a F. Tomat, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Finská republika,

Nobina Oy, se sídlem v Espoo (Finsko),

Nobina AB, se sídlem v Solna (Švédsko),

zástupci: J. Åkermarck a T. Kalliokoski, asianajajat,

vedlejší účastnice řízení v první stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: C. Lycourgos, předseda senátu, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot (zpravodaj), S. Rodin a L. S. Rossi, soudci,

* Jednací jazyk: finština.

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: A. Juhász-Tóth, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. února 2024,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 16. května 2024,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se Helsingin Bussiliikenne Oy, nyní Koiviston Auto Helsinki Oy, domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 14. září 2022, Helsingin Bussiliikenne Oy v. Komise (T-603/19, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2022:555), kterým Tribunal zamítl její žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2020/1814 ze dne 28. června 2019 o státní podpoře SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP), kterou Finsko poskytlo společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy (Úř. věst. 2020, L 404, s. 10, dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- 2 Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 [SFEU] (Úř. věst. 2015, L 248, 9), v článku 1, nadepsaném „Definice“, stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

[...]

h) ‚zúčastněnou stranou‘: se rozumí kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení.“

- 3 Článek 6 tohoto nařízení, nadepsaný „Formální vyšetřovací řízení“, stanoví:

„1. Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení shrne relevantní skutkové a právní otázky, zahrne předběžné hodnocení [Evropské k]omise o charakteru navrhovaného opatření jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti s vnitřním trhem. V rozhodnutí jsou dotyčný členský stát a ostatní zúčastněné strany vyzvány k předložení připomínek v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. V řádně odůvodněných případech může Komise předepsanou lhůtu prodloužit.

2. Obdržené připomínky budou předloženy dotyčnému členskému státu. Pokud o to zúčastněná strana požádá, je z důvodů možné újmy její totožnost znepřístupněna dotyčnému členskému státu. Dotyčný členský stát může na připomínky odpovědět v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. V řádně odůvodněných případech může Komise předepsanou lhůtu prodloužit.“

Skutečnosti předcházející sporu

- 4 Helsingin Bussiliikenne (dále jen „stará společnost HelB“) provozovala autobusové linky v regionu Helsinky (Finsko) a nabízela služby charterové dopravy a pronájmu autobusů. Tato společnost byla ve 100% vlastnictví Helsingin kaupunki (město Helsinky).
- 5 Skutečnosti předcházející sporu byly popsány v bodech 3 až 9 napadeného rozsudku takto:
 - „3 V letech 2002 až 2012 zavedlo město Helsinky různá opatření ve prospěch společnosti HKL-Bussiliikenne [Oy] a staré společnosti HelB (dále jen „sporná opatření“). Zaprvé v roce 2002 byl společnosti HKL-Bussiliikenne poskytnut investiční úvěr ve výši 14,5 milionu eur na financování nákupu vybavení pro provozování autobusové dopravy. Tento úvěr převzala stará společnost HelB dne 1. ledna 2005. Zadruhé město Helsinky poskytlo posledně uvedené společnosti v okamžiku jejího založení kapitálový úvěr v celkové výši 15 893 700,37 eura určený k refinancování některých závazků společností HKL-Bussiliikenne a Suomen Tur- itiauto [Oy]. Zatřetí dne 31. ledna 2011 a 23. května 2012 poskytlo město Helsinky staré společnosti HelB dva nové kapitálové úvěry v uvedeném pořadí ve výši 5,8 milionu eur a 8 milionů eur.
 - 4 Dne 31. října 2011 podaly podniky veřejné dopravy Nobina Sverige AB a Nobina Finland Oy stížnost k Evropské komisi, ke které se dne 15. listopadu 2011 připojila jejich mateřská společnost, Nobina AB. V této stížnosti tvrdily, že Finská republika poskytla staré společnosti HelB protiprávní podporu. Dne 22. listopadu 2011 předala Komise tuto stížnost Finské republice.
 - 5 Rozhodnutím C (2015) 80 final ze dne 16. ledna 2015 týkajícím se opatření SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP) – Finsko – Helsingin Bussiliikenne Oy (Úř. věst. 2015, C 116, s. 22, dále jen „rozhodnutí o zahájení“) zahájila Komise formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU týkající se zejména sporných opatření. Toto rozhodnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 10. dubna 2015 a zúčastněné strany byly vyzvány, aby předložily své připomínky ve lhůtě jednoho měsíce od tohoto zveřejnění. [...]
 - 6 Kromě toho město Helsinky informovalo dne 24. června 2015 v průběhu řízení Komisi o uskutečnění prodeje staré společnosti HelB. Dne 5. listopadu 2015 předala Finská republika Komisi návrh kupní smlouvy vyhotovený s žalobkyní.
 - 7 Dne 14. prosince 2015 byla stará společnost HelB prodána [...] Viikin Linja Oy. Podle ujednání kupní smlouvy se obchodní název této společnosti změnil na Helsingin Bussiliikenne Oy (dále jen „nová společnost HelB“). Akty týkající se prodeje zahrnovaly doložku, jež zaručovala úplné odškodnění nabyvatele staré společnosti HelB v případě žádosti o navrácení státní podpory (dále jen „doložka o odškodnění“), a část kupní ceny byla uložena na účelově vázaný účet až do přijetí konečného rozhodnutí o státní podpoře, nebo nejpozději do 31. prosince 2022. Tyto akty obsahovaly rovněž mechanismus platby závislé na hospodářském výsledku, na jehož základě se kupující zavázal vyplatit prodávajícímu na týž účelově vázaný účet bonus v případě překročení předem dohodnutých úrovní zisku.
 - 8 Převod ve prospěch společnosti Viikin Linja se týkal celé podnikatelské činnosti staré společnosti HelB. Stará společnost HelB si již neponechala žádná aktiva, s výjimkou částek, které byly nebo měly být připsány na účelově vázaný účet. Závazky vyplývající ze sporných opatření nebyly převedeny na novou společnost HelB. Po prodeji staré společnosti HelB

město Helsinky osvobodilo starou společnost HelB od povinnosti splatit zbývajících částku úvěru na vybavení z roku 2002. Kromě toho dne 11. prosince 2015 město Helsinky přeměnilo nesplacené částky kapitálových úvěrů z let 2005, 2011 a 2012 na vlastní kapitál staré společnosti HelB.

9 Dne 28. června 2019 přijala Komise [sporné rozhodnutí, jehož výrok] zní takto:

„Článek 1

Státní podpora ve výši 54 231 850 EUR, kterou [Finská republika] poskytla protiprávně v rámci [sporných] opatření v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU] ve prospěch společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy, není slučitelná s vnitřním trhem.

Článek 2

1. [Finská republika] získá zpět od příjemce podporu uvedenou v článku 1.

2. Vzhledem k ekonomické kontinuitě mezi starou společností HelB (nyní Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) a novou společností HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy, dříve – Viikin Linja Oy) se povinnost navrátit podporu rozšiřuje i na novou společnost HelB (celý název – Helsingin Bussiliikenne Oy).

3. Částky, které mají být navráceny, jsou úročeny ode dne, kdy byly příjemci dány k dispozici, do dne jejich skutečného navrácení.

[...]

Článek 4

1. Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí předá [Finská republika] Komisi tyto informace:

a) celkovou částku (jistinu a úroky), kterou má příjemce navrátit;

[...]“

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 6 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 9. září 2019 podala nová společnost HelB žalobu směřující ke zrušení sporného rozhodnutí.
- 7 Na podporu své žaloby předložila pět žalobních důvodů, z nichž první vycházel z toho, že sporné rozhodnutí bylo přijato v rozporu s jejími procesními právy, druhý ze zjevného pochybení Komise při posouzení existence ekonomické kontinuity mezi starou a novou společností HelB, třetí z nedostatečného odůvodnění sporného rozhodnutí, čtvrtý z porušení zásad ochrany legitimního očekávání a proporcionality, a pátý z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 8 Napadeným rozsudkem Tribunál tuto žalobu zamítl.

Návrhová žádání účastnic v řízení o kasačním opravném prostředku

- 9 Navrhovatelka v rámci kasačního opravného prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
 - zrušil sporné rozhodnutí a
 - uložil Komisi náhradu veškerých nákladů řízení vynaložených navrhovatelkou před Tribunálem a Soudním dvorem, včetně zákonných úroků.
- 10 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
- kasační opravný prostředek zamítl a
 - uložil navrhovatelce náhradu veškerých nákladů řízení Komise.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

- 11 Na podporu svého kasačního opravného prostředku vznáší navrhovatelka dva důvody kasačního opravného prostředku, přičemž první vychází z podstatné vady řízení a druhý z porušení zásady proporcionality.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 12 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku se navrhovatelka dovolává podstatné vady řízení.
- 13 V první části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise nebyla povinna rozšířit formální vyšetřovací řízení, pokud chtěla rozhodnout o ekonomické kontinuitě mezi starou společností HelB a novou společností HelB. Tribunál měl v bodě 40 napadeného rozsudku nesprávně za to, že rozšíření povinnosti vrátit státní podpory poskytnuté staré společnosti HelB, které nebylo stanoveno v rozhodnutí o zahájení, nerozšířilo předmět tohoto řízení, jelikož ten byl omezen na podpory uvedené v tomto rozhodnutí. Převod staré společnosti HelB, ke kterému došlo dne 14. prosince 2015, byl novou skutečností, která nebyla v rozhodnutí o zahájení obsažena, což Komisi zavazovalo k opravě nebo rozšíření formálního vyšetřovacího řízení.
- 14 V rámci druhé části uvedeného důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že Tribunál měl v bodě 51 napadeného rozsudku nesprávně za to, že porušení čl. 108 odst. 2 SFEU, kterého se Komise dopustila tím, že nezapojila navrhovatelku do formálního vyšetřovacího řízení, nepředstavuje porušení podstatné formální náležitosti, ale pouze vadu řízení, která může vést ke zrušení sporného rozhodnutí pouze tehdy, jestliže je prokázáno, že v případě neexistence této vady mohlo mít toto rozhodnutí odlišný obsah.

- 15 Tribunál se podle ní rovněž zmýlil, když v bodech 50 a 51 napadeného rozsudku uvedl, že opomenutí Komise zapojit zúčastněné strany do správního řízení může představovat porušení podstatné formální náležitosti pouze tehdy, pokud se toto opomenutí týkalo obsahu rozhodnutí o zahájení.
- 16 Zprvce totiž toto stanovisko Tribunálu podle ní mění právo osoby, která nabývá podnik, jenž je příjemcem státní podpory, předložit připomínky k formálnímu vyšetřovacímu řízení této podpory tím, že jej činí závislým na okamžiku, kdy k tomuto nabytí došlo.
- 17 Zadruhé by podle ní bylo v rozporu se zásadou rovnosti, kdyby se příjemce převodu činnosti, ke kterému došlo během formálního vyšetřovacího řízení, nacházel v horší situaci, než příjemce převodu činnosti, ke kterému došlo před zveřejněním rozhodnutí o zahájení, a který má tedy možnost předložit připomínky k dané věci ve fázi tohoto rozhodnutí, nebo příjemce převodu činnosti, k němuž dojde až po konečném rozhodnutí Komise a který může předložit připomínky ve fázi výkonu na vnitrostátní úrovni.
- 18 Zatřetí by výše uvedený přístup Tribunálu podle ní vedl k situaci, ve které by zúčastněné straně nacházející se v situaci srovnatelné se situací navrhovatelky nebyla vůbec dána možnost předložit připomínky, relevantní informace a důkazy před tím, než Komise přijme rozhodnutí o navrácení podpory, kterou shledala protiprávní.
- 19 Tribunál podle ní založil rozlišení, jež učinil mezi „porušením podstatné formální náležitosti“ a „jinou vadou řízení“, na judikatorních precedentech, jejichž skutkové okolnosti se liší od těch v projednávané věci. Ve věcech, které vedly k vyhlášení rozsudku uvedeného v bodě 51 napadeného rozsudku a v judikatuře, na kterou uvedený rozsudek odkazuje, měl dotýčný účastník řízení možnost být vyslechnut a nesplnění povinnosti být vyslechnut se týkalo pouze některých písemností ve spise. Navrhovatelka dále tvrdí, že judikatura, na kterou odkazuje rozsudek uvedený v bodě 51 napadeného rozsudku, vychází ze skutkových okolností, které nejsou srovnatelné s těmi v projednávané věci.
- 20 Naproti tomu podle ní z rozsudku ze dne 11. prosince 2008, Komise v. Freistaat Sachsen (C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 55), vyplývá, že „když se Komise rozhodne zahájit formální vyšetřovací řízení ohledně záměru podpory, musí zúčastněným stranám, mezi které patří dotčený podnik nebo podniky, umožnit předložit jejich připomínky[, jelikož t]oto pravidlo má povahu podstatné formální náležitosti“.
- 21 Navrhovatelka rovněž uvádí, že právo být vyslechnut ve správním řízení je základním právem uznaným unijním právem a zakotveným v článku 41 Listiny základních práv Evropské unie, nadepsaném „Právo na řádnou správu“. Jeho porušení představuje podstatnou vadu řízení, která odůvodňuje zrušení sporného rozhodnutí, aniž je poškozená osoba povinna prokázat případné účinky svého vyslechnutí na rozhodnutí, které má být v rámci správního řízení přijato. Tribunál tím, že měl za to, že jednoznačné zbavení práva být vyslechnut představuje pouze vadu řízení, naznačil, že toto právo není základním právem, ale právem, které lze beztrestně porušit.
- 22 Tvrdí, že právo být vyslechnut představuje rovněž obecnou právní zásadu zakotvenou v oblasti hospodářské soutěže rozsudkem ze dne 23. října 1974, Transocean Marine Paint Association v. Komise (17/74, EU:C:1974:106, bod 15), který zdůrazňuje, že toto právo je o to důležitější, když dotčené rozhodnutí ukládá „nezanedbatelné a rozsáhlé povinnosti“.

- 23 V projednávané věci podle ní mělo sporné rozhodnutí závažné důsledky pro novou společnost HelB, neboť jí uložilo povinnost zaplatit částku přibližně 54 milionů eur navýšenou o úroky spojené s navrácením protiprávní státní podpory, což ji vystavilo riziku úpadku a donutilo ji požádat v červnu 2021 o restrukturalizaci. Restrukturalizační proces byl ukončen v únoru 2022 prodejem skupiny Koiviston Auto, která nabyla novou společnost HelB, neboť rodina, která tuto skupinu založila ve dvacátých letech 20. století, byla k tomuto prodeji donucena, aby mohla zaplatit částku, která měla být navrácena. Naproti tomu z uvedeného navrácení mělo prospěch město Helsinky, které však bylo odpovědné za protiprávní státní podporu, protože získalo zpět tuto podporu, kterou poskytlo vlastní společnosti, přičemž si ponechalo i celou kupní cenu zaplacenou navrhovatelkou.
- 24 Ve třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že i kdyby bylo připuštěno, že Komise v projednávaném případě neporušila podstatnou formální náležitost a dopustila se pouze vady řízení, nic to nemění na tom, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 64 napadeného rozsudku rozhodl, že připomínky navrhovatelky neumožňují změnit sporné rozhodnutí.
- 25 Toto pochybení je důsledkem dalšího pochybení, kterého se Tribunál dopustil v bodě 56 napadeného rozsudku, když tvrdil, že připomínky, které podle navrhovatelky mohly být předloženy, kdyby nedošlo ke zjištěné vadě řízení, se týkaly pouze jednoho z kritérií použitých k určení existence ekonomické kontinuity, a sice hospodářské logiky operace. Jak naopak vyplývá z bodů 42 a 52 napadeného rozsudku, navrhovatelka před Tribunálem tvrdila, že formální vyšetřovací řízení vedlo nebo mohlo vést k jinému výsledku, zejména pokud jde o použití zásady ekonomické kontinuity a o skutečný převod státní podpory na novou společnost HelB.
- 26 Pokud je navíc rozhodnutí Komise předmětem žaloby před unijními soudy, je toto rozhodnutí zkoumáno na základě informací a dokumentů, které měla Komise k dispozici v okamžiku, kdy bylo přijato (rozsudek ze dne 2. září 2010, Komise v. Scott SA, C-290/07 P, EU:C:2010:480, bod 91). Jestliže je žalobce závislý pouze na skutečnostech obsažených ve spise týkajícím se formálního vyšetřovacího řízení, nemůže ani v rámci soudního řízení předložit důkazy prokazující, že jeho účast na tomto formálním vyšetřovacím řízení by mohla mít na uvedené rozhodnutí vliv. Není tedy schopen předložit důkaz o tom, že by tato účast mohla mít dopad na totéž rozhodnutí.
- 27 Ve své replice navrhovatelka uvádí, že sdílí posouzení Komise uvedené v bodě 73 její kasační odpovědi, podle kterého jsou přezkum existence státní podpory a přezkum ekonomické kontinuity odlišnými otázkami. Zúčastněné strany by proto měly být k oběma otázkám vyslechnuty.
- 28 Komise argumentaci navrhovatelky odmítá.
- 29 Na prvním místě, pokud jde o tvrzení, že Komise byla povinna opravit nebo rozšířit rozhodnutí o zahájení, tento orgán tvrdí, že Tribunál v bodě 39 napadeného rozsudku správně rozhodl, že po tomto rozhodnutí nezměnila názor na příjemce státní podpory, a v bodě 40 tohoto rozsudku, že nezměnila názor ani na předmět této podpory, který byl omezen na čtyři opatření označená v uvedeném rozhodnutí. Konstatování ekonomické kontinuity nové společnosti HelB se starou společností HelB tedy posouzení Komise nezměnilo. Tribunál se tak v bodě 41 napadeného rozsudku nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise nebyla povinna opravit ani rozšířit rozhodnutí o zahájení.

- 30 Na druhém místě Komise zpochybňuje údajné porušení podstatné formální náležitosti tím, že nevyzvala novou společnost HelB k předložení připomínek ohledně ekonomické kontinuity.
- 31 Zaprvé, pokud jde v tomto ohledu o nesprávné právní posouzení, kterého se Tribunál údajně dopustil v souvislosti se zásadou rovnosti, jelikož měl za to, že právo osob, které mají prospěch z převodu činnosti, být vyslechnut během formálního vyšetřovacího řízení se liší podle data převodu, má Komise za to, že rozlišení provedené Tribunálem je odůvodněno objektivním rozdílem v situaci. Pokud totiž k převodu došlo po zahájení formálního vyšetřovacího řízení, nabyvatel by věděl o probíhajícím formálním vyšetřovacím řízení a předpokládalo by se, že akceptuje stávající situaci, konkrétně skutečnost, že Komise může rozhodnout, že dotčená státní podpora je neslučitelná s vnitřním trhem a musí být navrácena. V této situaci nic nebrání nabyvateli, tedy nabývajícimu podniku, a v důsledku toho hospodářskému nástupci, aby toto riziko zohlednil při svých jednáních s prodávajícím.
- 32 V projednávané věci nelze mimoto pochybovat o tom, že nová společnost HelB byla informována o probíhajícím formálním vyšetřovacím řízení, neboť doložka kupní smlouvy jí zaručovala plnou náhradu škody v případě žádosti o navrácení státní podpory.
- 33 Zadruhé, pokud jde podle navrhovatelky o neopodstatněnost rozlišení, které Tribunál provedl mezi porušením podstatné formální náležitosti a jinou vadou řízení, Komise tvrdí, že toto rozlišení vyplývá z judikatury Soudního dvora. Navrhovatelka tím, že zaměňuje právo být vyslechnuta s právem účastnit se správního řízení týkajícího se státní podpory, tuto judikaturu nezohledňuje. V rozsudku ze dne 11. března 2020, Komise v. Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo (C-56/18 P, EU:C:2020:192), který navrhovatelka nesprávně považovala za irelevantní pro projednávanou věc, Soudní dvůr rozhodl, že zúčastněné strany byly zapojeny do správního řízení, avšak nikoli v dostatečné míře.
- 34 Vada řízení vede ke zrušení sporného rozhodnutí pouze tehdy, pokud je prokázáno, že v případě neexistence této vady mohlo mít toto rozhodnutí odlišný obsah, jak Tribunál připomněl v bodě 51 napadeného rozsudku.
- 35 Zatřetí, pokud jde o pochybení, kterého se Tribunál měl dopustit tím, že měl za to, že skutečnost, že navrhovatelka nebyla vyzvána k předložení připomínek k rozhodnutí o zahájení, nepředstavuje porušení podstatné formální náležitosti, Komise tvrdí, že k takovému porušení nedošlo, jelikož skutečnost, jejíž opomenutí v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení je Komisi vytýkáno, nepředstavuje skutkovou nebo právní okolnost relevantní pro přezkum dotčeného opatření podpory (rozsudek ze dne 10. března 2022, Komise v. Freistaat Bayern a další, C-167/19 P, EU:C:2022:176, bod 96). V projednávané věci Komise údajně neopomněla žádnou relevantní okolnost pro přezkum sporných opatření v rozhodnutí o zahájení formálního řízení.
- 36 Začtvrté Komise tvrdí, že v každém případě nemá povinnost zapojit do formálního vyšetřovacího řízení hospodářského nástupce, který nabude společnost po přijetí rozhodnutí o zahájení tohoto řízení. Proto má za to, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v bodech 47, 48 a 51 napadeného rozsudku, když rozhodl, že porušila čl. 108 odst. 2 SFEU, a žádá Soudní dvůr, aby nahradil nesprávné důvody uvedené v těchto bodech důvody uvedenými níže.
- 37 Povinnosti vyplývající z čl. 108 odst. 2 SFEU se omezují na požadavky týkající se rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení a jsou s tímto rozhodnutím spojeny. Pokud jde konkrétně o požadavek, aby se zúčastněné strany vhodným způsobem zapojily do správního řízení v oblasti státních podpor, nemůže mít tento požadavek za následek, že zúčastněné strany získají

stejná práva jako dotyčný členský stát. Závěr Tribunálu, podle kterého Komise měla specificky zapojit navrhovatelku do formálního vyšetřovacího řízení a poskytnout jí příležitost vyjádřit se k aspektům spojeným s ekonomickou kontinuitou z důvodu zvláštních okolností projednávané věci, zpochybňuje zásadu, podle které jsou vyšetřování státních podpor především řízeními týkajícími se členského státu, který dotčenou podporu poskytl.

- 38 Zapáté, pokud jde o tvrzení, že údajné porušení čl. 108 odst. 2 SFEU porušuje právo být vyslechnut zakotvené v článku 41 Listiny základních práv, a že toto porušení má proto povahu porušení podstatné formální náležitosti, Komise tvrdí, že zúčastněné strany nemají právo být vyslechnuty, ale pouze právo účastnit se správního řízení vedeného Komisí v rozsahu přiměřeném s ohledem na okolnosti daného případu (rozsudky ze dne 11. března 2020, Komise v. Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo, C-56/18 P, EU:C:2020:192, bod 71 a citovaná judikatura, a ze dne 29. září 2021, Ryanair v. Komise a další, T-448/18, EU:T:2021:626, bod 102).
- 39 Unijní soudy nemohou na základě obecných právních zásad, jako je právo být vyslechnut, rozšířit procesní práva přiznaná zúčastněným stranám Smlouvou o FEU a sekundárním právem. Řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU je řízením *inter partes* pouze pro dotyčný členský stát, nikoli však pro ostatní strany (rozsudek ze dne 6. března 2003, Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen v. Komise, T-228/99 a T-233/99, EU:T:2003:57, bod 168). V řízení týkajícím se kontroly státních podpor se tedy příjemci státní podpory nemohou dovolávat práva na obhajobu.
- 40 Povinnost Komise předem sdělit příjemcům státní podpory skutečnosti, na kterých hodlá založit své konečné rozhodnutí, by znamenala zavedení kontradiktorní diskuze, jako je diskuze zahájená ve prospěch členského státu odpovědného za poskytnutí podpory. Taková povinnost by byla v rozporu s tím, jak Soudní dvůr rozhodl v rozsudku ze dne 11. března 2020, Komise v. Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo (C-56/18 P, EU:C:2020:192, body 74 a 75).
- 41 Na třetím místě, pokud jde o nesprávné právní posouzení, kterého se měl Tribunál dopustit tím, že rozhodl, že připomínky navrhovatelky neumožnily změnit sporné rozhodnutí, Komise má za to, že tato výtku je zjevně nepřipustná, jelikož se ve skutečnosti týká posouzení důkazů Tribunálem.
- 42 Kromě toho Komise tvrdí, že tvrzení navrhovatelky, podle kterého jí Tribunál uložil předložit důkaz, který nebylo možno předložit, je neopodstatněné, neboť navrhovatelka byla oprávněna předložit pouze důkazy, o kterých Komise věděla ke dni přijetí sporného rozhodnutí. Tento orgán tvrdí, že navrhovatelka mohla Tribunálu předložit všechny relevantní důkazy a Tribunál právem rozhodl, že navrhovatelka nepředložila důkaz, který měla předložit.

Závěry Soudního dvora

- 43 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 51 napadeného rozsudku dospěl k závěru, že Komise neporušila podstatnou formální náležitost tím, že jí neumožnila předložit připomínky během formálního vyšetřovacího řízení týkajícího se sporných opatření.
- 44 V první části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka Tribunálu vytýká, že v bodech 36 až 41 napadeného rozsudku odmítl její argument, podle kterého byla Komise povinna doplnit nebo opravit rozhodnutí o zahájení po převodu staré společnosti HelB.

- 45 Na úvod je třeba připomenout, že v rámci řízení o kontrole státních podpor upraveného v článku 108 SFEU musí být rozlišována zaprvé předběžná fáze zkoumání podpor zavedená v odstavci 3 tohoto článku, jejímž cílem je pouze umožnit Komisi, aby si mohla utvořit prvotní názor na to, zda je předmětná podpora částečně či plně slučitelná, a zadruhé fáze vyšetřování uvedená v odstavci 2 téhož článku. Pouze v rámci této fáze, která má umožnit Komisi, aby získala úplné informace o všech okolnostech věci, ukládá Smlouva o FEU Komisi povinnost vyzvat zúčastněné strany, aby předložily připomínky (rozsudek ze dne 22. prosince 2008, *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, bod 27 a citovaná judikatura). Tato povinnost má povahu podstatné formální náležitosti, jelikož představuje podstatnou procesní podmínku, která je neoddelitelně spjata se správnou tvorbou nebo správným vyjádřením vůle orgánu, který daný akt přijímá (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. prosince 2008, *Komise v. Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, EU:C:2008:709, bod 55, a ze dne 10. března 2022, *Komise v. Freistaat Bayern a další*, C-167/19 P a C-171/19 P, EU:C:2022:176, bod 89).
- 46 Rozsah této povinnosti upřesňuje čl. 1 písm. h) nařízení 2015/1589, který definuje „zúčastněné strany“ jako „kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení“.
- 47 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že vzhledem k tomu, že řízení o kontrole státních podpor je vzhledem ke své obecné systematice řízením zahájeným vůči členskému státu odpovědnému za poskytnutí podpory, jiné zúčastněné strany než tento členský stát se nemohou samy domáhat takové kontradiktorní diskuze s Komisí, jako je diskuze zahájená ve prospěch uvedeného členského státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. září 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise*, C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, body 81 a 82) a že příjemce podpory nemá širší práva než ostatní zúčastněné strany (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. března 2020, *Komise v. Gmina Miasto Gdynia a Port Lotniczy Gdynia Kosakowo*, C-56/18 P, EU:C:2020:192, bod 75).
- 48 Za těchto podmínek Soudní dvůr rozhodl, že zveřejnění oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* je přiměřeným prostředkem k tomu, aby se všechny zúčastněné strany dozvěděly o zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Cílem tohoto oznámení je získat od zúčastněných stran všechny informace, které mají vést Komisi při jejich budoucích krocích. Takový postup zaručuje rovněž ostatním členským státům a dotčeným kruhům možnost být vyslechnut (rozsudek ze dne 24. září 2002, *Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise*, C-74/00 P a C-75/00 P, EU:C:2002:524, bod 80).
- 49 Zúčastněné strany však mohou účinně předložit připomínky pouze tehdy, pokud zveřejněné rozhodnutí výslovně a jasně uvádí relevantní skutkové a právní okolnosti, jak je stanoveno v čl. 6 odst. 1 první větě nařízení 2015/1589 (rozsudek ze dne 10. března 2022, *Komise v. Freistaat Bayern a další*, C-167/19 P a C-171/19 P, EU:C:2022:176, bod 91).
- 50 Z toho vyplývá, že pouhé zveřejnění rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, aniž je obsah takového rozhodnutí v souladu s požadavky tohoto ustanovení, neumožňuje mít za to, že je splněna povinnost Komise, kterou má k okamžiku zahájení formálního vyšetřovacího řízení a která je kvalifikována jako „podstatná formální náležitost“ ve smyslu čl. 263 druhého pododstavce SFEU (rozsudek ze dne 10. března 2022, *Komise v. Freistaat Bayern a další*, C-167/19 P a C-171/19 P, EU:C:2022:176, bod 92).

- 51 Relevantními skutkovými a právními okolnostmi, které musí být uvedeny v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, jsou ty, které má toto řízení přezkoumat za účelem přijetí konečného rozhodnutí, kterým Komise rozhoduje o existenci a slučitelnosti dotčené státní podpory, jakož i případně o povinnosti navrácení této podpory.
- 52 Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že mohou existovat okolnosti, za kterých zjištění nových nebo odlišných skutečností oproti skutečnostem uvedeným v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení nebo přijetí podstatných změn relevantního právního rámce, mohou vyžadovat další zapojení zúčastněných stran, nebo dokonce vyžadovat, aby bylo zveřejněno dodatečné nebo opravené rozhodnutí o zahájení (rozsudek ze dne 11. listopadu 2021, Autostrada Wielkopolska v. Komise a Polsko, C-933/19 P, EU:C:2021:905, bod 71).
- 53 Pokud jsou nové skutečnosti, které nastaly po rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, „relevantními skutkovými nebo právními okolnostmi“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení 2015/1589, povinnost Komise informovat o tom všechny zúčastněné strany, aby mohly předložit připomínky, může být provedena pouze zveřejněním dodatečného rozhodnutí o zahájení. Jak totiž bylo připomenuto v bodě 46 tohoto rozsudku, zúčastněné strany tvoří neurčitý okruh adresátů, jejichž informovanost lze zajistit pouze zveřejněním.
- 54 V tomto případě byla stará společnost HelB, jež byla označena za příjemce dotčené státní podpory v rozhodnutí o zahájení, odkoupena novou společností HelB až po přijetí tohoto rozhodnutí.
- 55 Jak přitom připomněla generální advokátka v bodě 49 stanoviska, z bodů 42 až 46 napadeného rozsudku vyplývá, že Komise byla informována o procesu převodu činnosti staré společnosti HelB od června 2015 a mezi dnem tohoto převodu na novou společnost HelB a dnem přijetí sporného rozhodnutí uplynula doba tří a půl roku. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že Komise v rozhodnutí o zahájení uvedla jako potenciálního příjemce dotčené podpory pouze starou společnost HelB. Proto byl uvedený převod, jakmile byl Komisi oznámen, relevantní okolností pro její přezkum ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení 2015/1589.
- 56 Tato relevantní okolnost však nemohla být zahrnuta do rozhodnutí o zahájení, neboť nastala až po zveřejnění tohoto rozhodnutí. Za těchto podmínek, jak bylo uvedeno v bodě 53 tohoto rozsudku, byla Komise povinna zveřejnit dodatečné rozhodnutí o zahájení, v němž bude tato nová relevantní okolnost uvedena, aby bylo zúčastněným stranám umožněno užitečně předložit připomínky, jak to vyžadují čl. 108 odst. 2 SFEU a čl. 6 odst. 1 nařízení 2015/1589.
- 57 Jak uvedla generální advokátka v bodech 53 a 54 stanoviska, vzhledem k tomu, že k takovému zveřejnění nedošlo, nebylo navrhovatelce, ani žádné jiné zúčastněné straně, zejména konkurenčním podnikům navrhovatelky, v žádné fázi formálního vyšetřovacího řízení umožněno předložit připomínky k ekonomické kontinuitě mezi starou společností HelB a novou společností HelB, a tudíž ani k možnosti získat dotčenou státní podporu zpět od poslední uvedené společnosti.
- 58 Z výše uvedeného vyplývá, že je třeba vyhovět první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, podle které se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 41 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise nebyla povinna rozšířit formální vyšetřovací řízení prostřednictvím dodatečného rozhodnutí o zahájení.

- 59 V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že Tribunál měl v bodě 51 napadeného rozsudku nesprávně za to, že porušení čl. 108 odst. 2 SFEU, kterého se Komise dopustila tím, že nezapojila navrhovatelku do formálního vyšetřovacího řízení, nepředstavuje porušení podstatné formální náležitosti, ale pouze vadu řízení, která může vést ke zrušení sporného rozhodnutí pouze tehdy, jestliže je prokázáno, že v případě neexistence této vady mohlo mít toto rozhodnutí odlišný obsah.
- 60 Jak bylo připomenuto v bodech 45 a 50 tohoto rozsudku, povinnost umožnit zúčastněným stranám podat připomínky k relevantním skutkovým a právním okolnostem prostřednictvím zveřejnění rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení má povahu podstatné formální náležitosti ve smyslu čl. 263 druhého pododstavce SFEU.
- 61 Dále, jak vyplývá z bodů 55 a 56 tohoto rozsudku, převod staré společnosti HelB na novou společnost HelB představoval relevantní okolnost ve smyslu čl. 6 odst. 1 nařízení č. 2015/1589, která vzhledem k tomu, že nemohla být uvedena v rozhodnutí o zahájení, které předcházelo této události, měla vést ke zveřejnění dodatečného rozhodnutí o zahájení, aby bylo zúčastněným stranám umožněno účelně předložit připomínky.
- 62 Proto navrhovatelka oprávněně tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 51 napadeného rozsudku uvedl, že Komise neporušila podstatné formální náležitosti, ale pouze se dopustila vady řízení tím, že ji nezapojila do formálního vyšetřovacího řízení.
- 63 Druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku je tedy třeba rovněž vyhovět.
- 64 Z toho vyplývá, že ač není nezbytné rozhodnout o jeho třetí části, je třeba prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku vyhovět.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

- 65 Druhým důvodem kasačního opravného prostředku se navrhovatelka dovolává porušení zásady proporcionality.
- 66 V bodě 159 napadeného rozsudku měl Tribunál údajně za to, že Komise nebyla povinna určit, v jakém rozsahu musí být státní podpora vyplývající ze sporných opatření získána zpět od nové společnosti HelB. Výše podpory, která má být navrácena, by však neměla přesáhnout částku skutečně převedenou navrhovatelce. Navrácení státní podpory totiž podle ní nemá povahu sankce, ale směřuje k obnovení podmínek, které existovaly před poskytnutím podpory, a k odstranění narušení hospodářské soutěže způsobeného touto podporou.
- 67 Navrácení, jehož výše je vyšší než částka obdržené státní podpory, je údajně v rozporu se zásadou proporcionality. Na rozdíl od toho, co Tribunál uvedl v bodě 157 napadeného rozsudku, přitom částka, která má být navrácena, nemohla být v projednávané věci určena bez posouzení tržní ceny staré společnosti HelB, jak uvedla navrhovatelka ve své žalobě. Navrhovatelka poznamenává, že kdyby věděla, že bude muset odpovídat za protiprávní státní podpory poskytnuté prodávajícímu a nebude se moci dovolávat doložky o odškodnění, hodnota činnosti by byla záporná.

- 68 Soudní dvůr údajně rozhodl, že povinnost nabyvatele vrátit státní podporu může být uplatněna pouze tehdy, pokud hodnota podniku nebyla ohodnocena tržní cenou a pokud se prokáže, že nabyvatel nadále využívá konkurenční výhodu spojenou se získáním této podpory (rozsudky ze dne 29. dubna 2004, Německo v. Komise, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, body 86, 92 až 93 a ze dne 13. listopadu 2008, Komise v. Francie, C-214/07, ECLI:EU:C:2008:619, bod 58).
- 69 Navrhovatelka má proto za to, že i kdyby přetrvávaly pochybnosti o souladu kupní ceny s tržní cenou, nezbavilo to Komisi povinnosti přezkoumat, v jakém rozsahu byla státní podpora převedena.
- 70 Kromě toho je přístup Komise schválený Tribunálem údajně diskriminační vůči podnikům, na které se vztahuje povinnost navrácení podpory, které stejně jako navrhovatelka nabyly činnost od veřejnoprávního subjektu, a zvýhodňuje podniky, které ve stejném případě nabyly činnost od soukromého podniku, který obdržel protiprávní státní podporu. Podniky uvedené na druhém místě by mohly požadovat a získat od prodávajícího snížení kupní ceny nebo náhradu škody na základě smluvních podmínek, což by podniky uvedené na prvním místě učinit nemohly, neboť v jejich případě by snížení kupní ceny bylo považováno za novou státní podporu.
- 71 Konečně město Helsinky údajně získalo neoprávněnou hospodářskou výhodu z důvodu vyplacení protiprávních státních podpor. Jakožto vlastník staré společnosti HelB obdrželo nejprve od nové společnosti HelB kupní cenu ve výši přibližně 36 milionů eur a poté 44 milionů eur z titulu navrácení podpory.
- 72 Komise argumentaci navrhovatelky zpochybňuje.
- 73 Zaprvé je podle ní neopodstatněný argument navrhovatelky, podle kterého měla Komise určit „správnou“ prodejní cenu staré společnosti HelB. V tomto ohledu Komise poznamenává, že existuje rozdíl mezi konstatováním ekonomické kontinuity a určením poměru, ve kterém by měla být státní podpora získána zpět od příjemců této podpory. Pro určení ekonomické kontinuity údajně není nutné, aby Komise určila přesný poměr, v jakém musí příjemci protiprávní státní podpory podporu navrátit. Jak podle ní Tribunál správně uvedl v bodech 86 a 87 napadeného rozsudku, ke konstatování této kontinuity tedy není nezbytné určit tržní cenu hospodářské činnosti staré společnosti HelB, ale stačí, aby Komise prokázala, že cena za převod této činnosti neodpovídala tržní ceně (rozsudky ze dne 29. dubna 2021, Fortischem v. Komise, C-890/19 P, EU:C:2021:345, body 77 až 81, a ze dne 24. září 2019, Fortischem v. Komise, T-121/15, EU:T:2019:684, bod 221).
- 74 Zadruhé, jak Tribunál připomněl v bodě 159 napadeného rozsudku, Komise údajně není povinna určit, v jaké míře musí být státní podpora, jejíž navrácení bylo nařízeno sporným rozhodnutím, získána zpět od navrhovatelky. Je na Finské republice, aby přijala vhodná opatření k dosažení účinného navrácení dlužných částek.
- 75 Zatřetí tvrzení navrhovatelky, podle něhož odůvodnění napadeného rozsudku údajně stanoví neodůvodněné rozdílné zacházení s nabyvatelem veřejného podniku, který je příjemcem státní podpory, a nabyvatelem soukromého podniku, který je příjemcem takové podpory, vychází ze zmatení odlišných rolí veřejného subjektu a hospodářského subjektu vlastněného veřejnoprávní osobou.

- 76 Začtvrté Komise připomíná, že zamítnutí druhého důvodu žaloby v prvním stupni Tribunálem, jenž směřoval proti konstatování existence ekonomické kontinuity mezi starou společností HelB a novou společností HelB, není v kasačním opravném prostředku zpochybněno. Vzhledem k tomu, že by tato ekonomická kontinuita měla být připuštěna, je z toho údajně třeba vyvodit, že protiprávní státní podpora byla převedena z jednoho podniku na druhý.

Závěry Soudního dvora

- 77 Zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů Unie nepřekračovaly meze toho, co je vhodné a nezbytné k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, a pokud se nabízí volba mezi více vhodnými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nepříznivé následky nesmějí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům [rozsudky ze dne 17. května 1984, Denkavit Nederland, 15/83, EU:C:1984:183, bod 25, a ze dne 30. dubna 2019, Itálie v. Rada (Rybolovné kvóty pro lov mečouna obecného), C-611/17, EU:C:2019:332, bod 55].
- 78 Dodržování zásady proporcionality Komisí při rozhodování o navrácení protiprávní státní podpory, tak musí být posuzováno s ohledem na cíl sledovaný takovým rozhodnutím.
- 79 Podle ustálené judikatury vrácení protiprávní podpory směřuje k obnovení předchozí situace a tohoto cíle je dosaženo, jakmile jsou dotčené podpory zvýšené případně o úroky z prodlení navráceny příjemcem nebo, jinými slovy, podniky, které z nich měly skutečný prospěch. Tímto navrácením totiž příjemce ztrácí výhodu, kterou měl na trhu oproti svým konkurentům, a dochází k obnovení situace před poskytnutím podpory (rozsudek ze dne 1. října 2015, Electrabel a Dunamenti Erőmű v. Komise, C-357/14 P, EU:C:2015:642, bod 110 a citovaná judikatura).
- 80 Proto není navrácení této podpory s cílem obnovení dřívějšího stavu v zásadě považováno za nepřiměřené opatření vzhledem k cílům ustanovení Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor (rozsudek ze dne 21. prosince 2016, Komise v. Aer Lingus a Ryanair Designated Activity, C-164/15 P a C-165/15 P, EU:C:2016:990, bod 116 a citovaná judikatura). Opatření spočívající v navrácení protiprávní státní podpory je v rozporu se zásadou proporcionality pouze tehdy, pokud je částka, kterou musí příjemce vrátit, vyšší než aktualizovaná částka podpory, kterou obdržel.
- 81 Pokud byla společnost, která je příjemcem protiprávní státní podpory, odkoupena jinou společností, musí být tato podpora vrácena společnosti, která pokračuje v hospodářské činnosti podniku, který byl příjemcem uvedené podpory, pokud je prokázáno, že tato společnost nadále účinně využívá konkurenční výhodu spojenou s prospěchem plynoucím z téže podpory (rozsudek ze dne 7. března 2018, SNCF Mobilités v. Komise, C-127/16 P, EU:C:2018:165, bod 106 a citovaná judikatura). V této situaci zásada proporcionality omezuje povinnost vrátit podporu, kterou nese kupující podnik, jenž byl původně příjemcem této podpory, na částku konkurenční výhody, kterou si skutečně ponechal.
- 82 Navrhovatelka Tribunálu vytýká, že porušil zásadu proporcionality, když v bodě 159 napadeného rozsudku rozhodl, že Komise nebyla povinna určit, v jaké míře má státní podporu vrátit. Má za to, že Tribunál v tomto bodě připustil, že Komise mohla navrhovatelce uložit povinnost navrátit celou podporu vyplacenou staré společnosti HelB, aniž posoudil, v jaké míře na ni byla tato podpora skutečně převedena.

- 83 Argumentace navrhovatelky však spočívá na nesprávném výkladu bodu 159 napadeného rozsudku. Tribunál totiž v tomto bodě pouze konstatoval, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, že Komise nebyla povinna určit částku státní podpory, kterou měly finské orgány získat zpět od nové společnosti HelB.
- 84 Ve sporném rozhodnutí Komise konstatovala ekonomickou kontinuitu mezi starou společností HelB a novou společností HelB a vyvodila z toho, že povinnost navrátit státní podporu musí být rozšířena i na novou společnost HelB. Komise se přitom nevyjádřila k výši podpory poskytnuté staré společnosti HelB, kterou si nová společnost HelB skutečně ponechala. Jak tento orgán uvedl ve svých písemnostech, existuje rozdíl mezi konstatováním ekonomické kontinuity a stanovením poměru, v jakém musí být protiprávní podpora od příjemců této podpory získána zpět. Z toho vyplývá, že navrhovatelka nemůže platně tvrdit, že bod 157 napadeného rozsudku obsahuje nesprávné právní posouzení, jelikož Tribunál na takový rozdíl v podstatě poukázal.
- 85 Za těchto podmínek, jak rozhodl Tribunál v bodě 159 napadeného rozsudku, je na Finské republice, aby určila výši státní podpory, která musí být od nové společnosti HelB získána zpět.
- 86 Druhý důvod kasačního opravného prostředku, jenž vychází z toho, že Tribunál porušil zásadu proporcionality, tedy musí být zamítnut.
- 87 Z výše uvedeného vyplývá, že vzhledem k tomu, že prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku musí být vyhověno, je třeba napadený rozsudek zrušit.

K žalobě před Tribunálem

- 88 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě zrušení rozhodnutí Tribunálu buď věc vrátit zpět Tribunálu k rozhodnutí, nebo vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.
- 89 V projednávané věci je důvodné, aby Soudní dvůr vydal sám konečné rozhodnutí ve věci, jelikož to soudní řízení dovoluje.
- 90 V rámci prvního důvodu žaloby podané k Tribunálu nová společnost HelB tvrdí, že Komise měla po odkoupení staré společnosti HelB přijmout dodatečné rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, aby jí umožnila předložit připomínky v rámci tohoto řízení. Navíc navrhovatelka uvádí, že Komise tím, že nepřijala takové rozhodnutí s cílem umožnit zúčastněným stranám předložit připomínky, porušila podstatnou formální náležitost.
- 91 Z bodů 43 až 64 tohoto rozsudku vyplývá, že tento důvod je opodstatněný, a musí mu být tudíž vyhověno.
- 92 Z toho vyplývá, že jestliže porušení podstatné formální náležitosti vede *ex lege* k neplatnosti tohoto rozhodnutí (rozsudek ze dne 10. března 2022, Komise v. Freistaat Bayern a další, C-167/19 P a C-171/19 P, EU:C:2022:176, bod 94 a citovaná judikatura), musí být sporné rozhodnutí zrušeno.

K nákladům řízení

- 93 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.
- 94 Článek 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož jednacího řádu, stanoví, že se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že nová společnost HelB, nyní Koiviston Auto Helsinki, požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené novou společností HelB jak v řízení v prvním stupni, tak v řízení o kasačním opravném prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 14. září 2022, Helsingin Bussiliikenne v. Komise (T-603/19, EU:T:2022:555), se zrušuje.**
- 2) **Rozhodnutí Komise (EU) 2020/1814 ze dne 28. června 2019 o státní podpoře SA.33846 (2015/C) (ex 2014/NN) (ex 2011/CP) poskytnuté Finskem ve prospěch společnosti Helsingin Bussiliikenne Oy , se zrušuje.**
- 3) **Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené společností Koiviston Auto Helsinki Oy, včetně nákladů vynaložených v řízení v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku.**

Podpisy